

בתעלה: שני הצדדים מתכוננים

הריעה הכימיעטי-כדורית היתה שהסלמה זו היא בעלת מגמה פני-ליטית — וכי ממשלת ישראל מנצלת את איוולתם של הסורים למטי-רותיה שדה.

אין זה סוד שמאז בחירתו של הנשיא ניקסון מחדש, ולקראת כניסת ממשלתו החדשה לתפקידה בראשית ינואר, גובר בחוגי הממשלה הפחד מפני יוזמת-שלום אמריקאית גדולה.

ממשלת גולדה אינה רוצה ביוזמה זו. היא חוששת מפניה, מפני שהאמריקאים עדיין דבקים בעקרונות תוכנית רוג'רס, שפירושה: שלום תמורת החזרת רוב השטחים, מנוי וגמור על הממשלה לעשות את הכל כדי להחניק יוזמה זו בעודה באיבה.

משום כך חזרה ירושלים השבוע על האיום שאם תתקבל בעצרת האו"ם החלטה חדשה בעניין המיזרח התיכון, תבטל ממשלת ישראל את הסכמתה להחלטה 242, שמלאו לה בשבוע שעבר חמש שנים מתסכולות.

האם רק מוקרה הוא שדווקא בשעה זו מסוימה ממשלת ישראל את הפעולות הצבאיות? האם אין השיקולים הצבאיים הטחורים מת-ערבכים עם הרצון לחמם את האווירה, וליצור מציאות פוליטית-פסי-כולוגית שתורפה את יריהם של בעניי יוזמת-השלום למיניהם?

ייתכן חידוש האש!

אם כן, זהו מישחק באש — תרתי משמע.

המשבר הפיתאומי באמצע מאי 1967 מלמד שמצב מילחמתי יכול להיווצר בן-לילה, כאשר המאורעות מכריחים את הממשלות לנקוט פעולות בעל כורחן.

כמה זמן יכונה ממשלתו החלושה של אנוואר אדיסאדאת בקאהיר לעמוד מנגד, כאשר סוריה עומדת במאבק צבאי?

כך בלי זה, נאלץ סאדאת להצהיר עתים לבקרים שאם לא יכפו האמריקאים במהרה על ישראל שלום לפי גבולות ה-4 ביוני, תוכרח מצריים לשחרר את השטחים הכבושים בכוח הנשק. עד היום היו אלה מליצות ריקות, האם יהיו כך גם מחר?

הסלמה פתאומית בחזית הסורית יכולה להוות את הקש השובר את גב הגמל.

היא יכולה לתת את הדחיפה המכרעת ליסודות הבלתי-מרוצים בצבא המצרי, הנמ"צאים כבר עתה במצב של חצי-מרידה. היא יכולה לשכנע את סאדאת שנתרתה לו רק דרך אחת להציל את מישטרו: לפתוח באש.

לא תהיה זאת מילחמה כוללת, אבל תהיה זאת מילחמת-היתשה חדשה.

סאדאת אינו רוצה בכך. הוא יודע שצבאו יובס בכל התמודדות. אך ייתכן שלא תהיה לו ברירה. ויתכן גם שהוא מקווה שאם תתלקח האש, זה יכריח את האמריקאים והסובייטים להתערב ולכפות שלום.

האם ממשלת ישראל מעוניינת בהסלמה כזאת? האם יש לה בכלל תוכנית להכוונת המאורעות? או שמא היא פועלת, כמו תמיד, ללא קו יסודי, בשיטת האילתורים, מן היד אל הפה.

כך או כך — ההסלמה כגבול הסורי אינה משרתת שום יעד מדיני או צבאי רצוי. היא עלולה להחזיר את המדינה, באופן פתאומי, אל מילחמת-היתשה.

לכן, כאשר העיניים היו מופנות השבוע צפונה, אל רמת-הגולן, פנתה המחשבה דרומה — אל החזית השקטה של התעלה. שקטה — עד מתי?

התעלה, שתאפשר תגובה מהירה באפס זמן, דרושה בין שאר המרכיבים גם המוטיבאציה, השבוע, בעקבות מה שאירע בגבול הסורי, היה מרכיב המוטיבאציה בשיאו. הסכנה שהתלקחות פתאומית תס-חוף אחריה גם גיזרה זו היתה מוחשית.

מכל האפשרויות נראתה האפשרות של מלחמה טוטאלית הקלושה ביותר.

אפשרות יותר מתקבלת על הדעת היתה נסיון של הרעשה ארטילרית מצד המצ-רים, אלא שלמצרים ברור שנסיון כזה לא ישאר מוגבל לתחום חילופי ירי התור-תחים והוא עלול לגרום מיידית להס-למה, שספק אם הם מעוניינים בה.

מה שסביר הרבה יותר במקרה שתת-קבל החלטה מצרית לחדש את האש, היא חידוש הפעילות הצבאית בקנה-מידה קטן: נסיונות פשיטה של כוחות קומנדו קטנים על מעוזי צה"ל בתעלה, הצבת מא-רבים, מיקוש דרכים, נסיונות חטיפה של חיילים בודדים. פעולות מעין אלה אינן חייבות להביא בהכרח להתלקחות כללית ולהסלמה. כל הצלחה בהן עשויה להוות

תותחים רעמו כגבול הצפון. הדיהם הידהדו השבוע עד לקו המים של תעלת-סואץ.

במעוזי התעלה ריחפו אומנם צלילי מוסיקה של מוצארט, שהיוו המחשה למר-צה למוסיקה קלאסית שסובב בין המער-זים, או קולות שירתם של להקות צב-איות ובדרגים אורחים שפקדו את הקו. אבל משתי גדות התעלה בחנו חיילים מצרים וישראלים אלה את אלה כחשד גובר והולך. השלווה הפאסטוראלית האר-פפת חזית זו מזה שנתיים וחצי היתה רוויה השבוע במיטעני מתח מוגברים.

שום תכונה מיוחדת לא נראתה אומנם בצד המצרי. מעל מגדלי התצפית עקבו הצופים הקבועים, המופקדים במרחקים כמעט קצובים זה מזה, אחרי כל תנועה בצד הישראלי. מאחורי מסכי יוטה כהים שנמתחו בשיפולי סוללות העפר הגדולות — אותם הערימו המצרים מאז הפסקת האש כחיקוי לסוללה שבצד הישראלי — הם המשיכו בעבודות ההתבצרות אותן לא הפסיקו אפילו ליום אחד. בנקודות

האלוף אברהם („אלברט“) מנדלר, מפקד הכוחות המשוריינים בסיני (בתמונה מי-מין) משקיף לעבר הצד המצרי של תעלת סואץ. מבעד למשקפת ניתן לראות חיילים מצריים ניצבים על גבי סוללת עפר ומתבוננים בדחפור העוסק בעבודות ביצורים.

מה שרואה הארוך

אחרות של הגיזרה, עבור המצרים נצחון תעמולתי מהדהד ומבחינת ישראל כשלון מחפיר. משום כך היתה הפעילות הצבאית הועי-רה הסכנה הריאלית ביותר בחזית תעלת סואץ. סכנה זו מחייבת כוננות קרבית לאורך כל קו החזית ונוכחות מתמדת בכל שעה בכל מקום.

המערכת המורכבת והמסובכת שהקים צה"ל כדי לענות לכל האפשרויות של חידוש האש בתעלה היא מערכת מיגננה דפנסיבית המבוססת על הגנת מרחבים תוך שילוב כוחות הפועלים ברמה התק-פית. היא מורכבת מאגרופי הלם משור-יינים שתפקידם לשבור כל נסיון חדירה קטן או גדול. אבל אגרופים אלה, שהם מרכז הכובד של המערכת, אינם יכולים לפעול בחלל ריק. הם נשענים על קו המעוזים שסביבם פועלת המערכת הניי-ית.

המעוזים שעל קו התעלה אינם מהווים רק בסיס-אש, כי אם גם מערכת של אספקת מידע שוטף ממקור ראשון על המתרחש בצד המצרי. היעוד הנוסף של המעוזים הוא יעוד לחימתי. במקרה של נסיון צליחה או הפגזה, יצטרכו הם לספוג את המהלומות הראשונות ולהפעיל את מערכת המיגננה הראשונה.

הבעיה העיקרית היא כמובן איך מחזי-קים מערכת זו במצב של כוננות מתמדת?

אחרות של הגיזרה, עבור המצרים נצחון תעמולתי מהדהד ומבחינת ישראל כשלון מחפיר.

ההבחין בפעילות מוגברת של התבצרות בסיוע כלים מיכאניים כבדים. הם לא יעזו להתחיל, אמרו חיילים במעוזים כשסיכמו עם מפקדיהם את לקחי תקריות-האש כגבול הצפון. „הסורים מגי-סים לגרור אותם למלחמה, אבל הם יוד-עים שלא יצא להם מזה שום דבר,“ אמר אפי קינן, היושב זה ארבעה וחצי חודשים בקו התעלה. „אבל בעקבות כל מה שקרה בצפון נוצר חשש שכאן יתפתח משהו.“

הסכנה: לוחמה זעירה

חיידים המאיישים את חזית הר תעלה שייכים ברובם לדור שלא ידע את מלחמת ההתשה. לגבי חלק מהם מל-חמת ששת-הימים היא היסטוריה. מאורע שהתרחש בילדותם. חרדת ימי ההתשה היא עבירם כותרות בעתונים ישנים וזכ-רונות של אנשי מילואים.

זהו דור של חיילים שלא הכל ברור ומובן מאליו לגביו. אפילו לא עצם ישי-בתם בתעלה. כדי לקיים את הרמה הג-בוהה של עירנות וכוננות הנדרשת בחזית

